

I. AFWIKKELINGSKADER

1. Wat is de rol van de gemeenschappelijke afwikkelingsraad (GAR)?

De gemeenschappelijke afwikkelingsraad is de afwikkelingsautoriteit voor significante banken en andere grensoverschrijdende groepen binnen de bankenunie. De GAR vormt, samen met de nationale afwikkelingsautoriteiten (NAA's), het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (GAM). De NAA's hebben een sleutelrol binnen de bankenunie.

De GAR heeft de opdracht te zorgen voor de correcte afwikkeling van falende banken, met minimale gevolgen voor de reële economie en de openbare financiën van de deelnemende lidstaten van de bankenunie.

De GAR is de afwikkelingsautoriteit voor:

- ▶ banken die als significant worden beschouwd of waarvoor de Europese Centrale Bank (ECB) heeft besloten alle toepasselijke toezichthoudende bevoegdheden rechtstreeks zelf uit te oefenen; en
- ▶ andere grensoverschrijdende groepen waarbij de moederbank en ten minste één dochterbank in twee verschillende deelnemende lidstaten van de bankenunie zijn gevestigd.

Het aantal banken dat binnen de directe opdracht van de GAR valt, zal in de loop van de tijd variëren, aangezien nieuwe banken worden opgericht en bestaande banken de markt verlaten. De lijst van banken die binnen de opdracht van de GAR vallen, wordt bekendgemaakt op de website van de GAR.

2. Wat is het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme?

Het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme is verantwoordelijk voor de afwikkeling van alle banken in de deelnemende lidstaten van de bankenunie.

Het GAM is een van de pijlers van de bankenunie, naast het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM). Onder het GAM is met ingang van januari 2016 de gecentraliseerde beslissingsbevoegdheid met betrekking tot afwikkeling toevertrouwd aan de GAR, die zijn bevoegdheden ontleent aan zowel de Richtlijn herstel en afwikkeling van banken (Richtlijn 2014/59/EU – BRRD) als de Verordening betreffende het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (Verordening (EU) nr. 806/2014 – SRMR).

3. Wat is de BRRD?

Het doel van de BRRD is falende banken op ordelijke wijze te kunnen afwikkelen zonder het financiële stelsel of de reële economie te verstoren en met zo gering mogelijke kosten voor de belastingbetalers.

De BRRD regelt in grote lijnen vier belangrijke elementen: i) herstel- en afwikkelingsplanning; ii) maatregelen voor vroegtijdige interventie door de toezichthouder; iii) het gebruik van de afwikkelingsinstrumenten en -bevoegdheden in geval van een daadwerkelijk falen van een bank; en als laatste, maar niet minder belangrijk, iv) samenwerking en coördinatie tussen de nationale autoriteiten.

4. Wat is de GAM-verordening? Wat is de relatie met het GTM?

De GAM-verordening werd in juli 2014 vastgesteld om een geïntegreerd besluitvormingskader voor afwikkeling in de bankenunie op te zetten als aanvulling op het GTM, dat vergelijkbare doelen met betrekking tot toezicht nastreeft. De gemeenschappelijke afwikkelingsraad werkt nauw samen met de nationale afwikkelingsautoriteiten (NAA's).

De NAA's zijn de afwikkelingsautoriteiten van de deelnemende lidstaten van de bankenunie. Ze zijn bevoegd om door de GAR vastgestelde afwikkelingsregelingen ten uitvoer te leggen.

De GAR en de NAA's werken nauw samen met het GTM, de Europese Commissie, de Raad van de Europese Unie, het Europees Parlement en andere Europese en internationale autoriteiten.

5. Wat zijn de taken van de nationale afwikkelingsautoriteiten in het GAM?

De NAA's zijn direct verantwoordelijk voor alle banken die niet binnen de directe opdracht van de GAR vallen. Wanneer echter de consistente toepassing van hoge normen voor afwikkeling moet worden gewaarborgd, kan de GAR besluiten, of kan een NAA de GAR verzoeken, om rechtstreeks al zijn bevoegdheden uit te oefenen voor banken die binnen de oorspronkelijke opdracht van een NAA vallen.

De SRMR bepaalt dat de GAR verantwoordelijk is voor het doeltreffend en samenhangend functioneren van het GAM. De GAR mag algemene instructies tot de nationale afwikkelingsautoriteiten richten en mag een NAA waarschuwingen geven wanneer hij van mening is dat een besluit dat de NAA voornemens is te nemen, niet in overeenstemming is met de SRMR of met de algemene instructies van de GAR.

Als voor een door een NAA uitgevoerde afwikkelingsmaatregel een beroep op het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (GAF) moet worden gedaan, is de GAR bovendien verantwoordelijk voor de vaststelling van de afwikkelingsregeling voor de betreffende bank.

De NAA's spelen ook een belangrijke rol bij de governance van het GAM. Indien een bank die binnen de opdracht van de GAR valt, aan de voorwaarden voor afwikkeling voldoet, stelt de bestuursvergadering van de GAR, waarin de GAR en de relevante NAA(s) zijn vertegenwoordigd, een afwikkelingsregeling vast en legt (leggen) de relevante NAA(s) de regeling ten uitvoer.

6. Wat is een bankafwikkeling?

Afwikkeling is de herstructurering van een bank door een afwikkelingsautoriteit door toepassing van afwikkelingsinstrumenten om het algemeen belang te beschermen, met inbegrip van de continuïteit van de kritieke functies van de bank, financiële stabiliteit en minimale kosten voor belastingbetalers.

Banken verlenen essentiële diensten aan burgers, bedrijven en de economie in het algemeen. Gezien de belangrijke intermediaire rol die banken in onze economieën vervullen, moeten financiële problemen bij banken op ordelijke, snelle en efficiënte wijze worden opgelost, waarbij onnodige verstoring van het bankbedrijf en de rest van het financiële stelsel en de reële economie moet worden vermeden. Vanwege deze essentiële rol die banken vervullen, en bij gebrek aan effectieve afwikkelingsregelingen, hebben de autoriteiten het in het verleden vaak noodzakelijk geacht om geld van de belastingbetaler aan te wenden om het vertrouwen in het bankstelsel te herstellen en bredere systemische schade te vermijden.

Een afwikkelingsmaatregel moet alleen worden genomen wanneer deze noodzakelijk wordt geacht in het algemeen belang en wanneer bij liquidatie van de bank volgens een normale insolventieprocedure de afwikkelingsdoelstellingen als gedefinieerd in de BRRD niet in dezelfde mate zouden worden bereikt. In dergelijke gevallen dienen afwikkelingsinstrumenten te worden gebruikt om in te grijpen in een falende bank om zo de continuïteit van de kritieke financiële en economische functies van de bank te waarborgen en tegelijkertijd de gevolgen van het falen van de bank voor de economie en het financiële stelsel tot een minimum te beperken. De afwikkelingsregeling zorgt ervoor dat niet de belastingbetaler, maar de aandeelhouders en crediteuren van een falende bank de verliezen dragen.

Er zijn vier afwikkelingsinstrumenten:

- ▶ **Verkoop van de onderneming** – dit instrument staat de gehele of gedeeltelijke afstoting van de activa, passiva en/of aandelen van een entiteit aan een particuliere koper toe;
- ▶ **Overbruggingsbank** – alle of bepaalde activa, passiva en/of aandelen worden overgedragen aan een onder zeggenschap staande tijdelijke entiteit;
- ▶ **Afsplitsing van activa** – activa kunnen worden overgedragen aan een vehikel voor activabeheer;
- ▶ **Bail-in** – eigen vermogen en schulden kunnen worden afgeschreven en omgezet, waardoor de last bij de aandeelhouders en crediteuren van een bank wordt gelegd, in plaats van bij het publiek.

7. Aan welke voorwaarden moet worden voldaan om een entiteit in afwikkeling te plaatsen?

Afwikkeling van een bank vindt plaats wanneer de autoriteiten vaststellen dat:

- ▶ de bank faalt of waarschijnlijk zal falen;
- ▶ er geen maatregelen van een toezichthouder of van de particuliere sector zijn die de levensvatbaarheid van de bank binnen een redelijke termijn zouden kunnen herstellen; en
- ▶ een afwikkelingsmaatregel noodzakelijk is in het algemeen belang, d.w.z. de afwikkelingsdoelstellingen zouden niet in dezelfde mate worden bereikt indien de bank volgens een normale insolventieprocedure zou worden geliquideerd.

8. Wie is verantwoordelijk voor de vaststelling of aan deze voorwaarden is voldaan en wat zijn de gevolgen van een dergelijke vaststelling?

De ECB moet voor de bankenunie vaststellen of een bank faalt of waarschijnlijk zal falen (na raadpleging van de afwikkelingsraad). De afwikkelingsraad kan ook vaststellen dat een bank geacht wordt te falen of waarschijnlijk te zullen falen, als hij de ECB van dat voornemen op de hoogte heeft gesteld en als de ECB niet binnen drie dagen heeft gereageerd (Art 18 SRMR).

De afwikkelingsraad bepaalt of er geen alternatieve maatregelen zijn die het falen zouden voorkomen en of de afwikkeling noodzakelijk is in het algemeen belang.

De afwikkelingsraad is de autoriteit die verantwoordelijk is voor de beoordeling van het algemeen belang. Als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, wordt het falen op nationaal niveau door de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor normale insolventieprocedures aangepakt.

9. Wat is het verschil tussen bankafwikkeling en normale insolventieprocedures?

De overkoepelende doelstelling van de afwikkelingsregeling van de BRRD is ervoor te zorgen dat een bank snel kan worden afgewikkeld met een minimaal risico voor de financiële stabiliteit. Deze doelstelling dient te worden bereikt zonder negatieve gevolgen voor de reële economie en zonder dat belastinggelden hoeven te worden aangewend om een falende bank te stabiliseren (d.w.z. een bail-in in plaats van een bail-out). De afwikkelingsdoelstellingen zijn veel breder dan de doelstellingen van een normale insolventieprocedure, die zich doorgaans richt op de belangen van crediteuren en op maximalisatie van de waarde van de insolvente boedel. De afwikkelingsregeling beoogt de algemene financiële stabiliteit te waarborgen. In dat verband streeft de afwikkelingsautoriteit ernaar te waarborgen dat geen schuldeiser slechter af mag zijn bij afwikkeling dan bij insolventie (de "geen schuldeiser in een slechtere positie"-test).

10. Zijn normale insolventieprocedures voor banken op EU-niveau geharmoniseerd?

De insolventieprocedures zijn op EU-niveau niet geharmoniseerd. Op nationaal niveau worden verschillende procedures en doelstellingen gehanteerd.

11. Wat zijn de doelstellingen die met een bankafwikkeling worden nagestreefd en die leiden tot de beoordeling van de afwikkelingsautoriteit of een afwikkeling in het algemeen belang is?

Bij de toepassing van afwikkelingsinstrumenten en de uitoefening van afwikkelingsbevoegdheden houden de GAR en, indien van toepassing, NAA's rekening met de afwikkelingsdoelstellingen en bepalen ze welk(e) afwikkelingsinstrument(en) en -bevoegdheden het meest geschikt zijn om de afwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken.

In de BRRD en de SRMR zijn de volgende afwikkelingsdoelstellingen vastgelegd:

- ▶ **de continuïteit van kritieke functies garanderen;** de GAR stelt vast of de bank kritieke functies uitoefent waarvan de verstoring een nadelig effect zou kunnen hebben op de reële economie en de financiële stabiliteit. In dat geval bepaalt de GAR welke afwikkelingsmaatregel en welk afwikkelingsinstrument deze doeltreffend zou kunnen behouden.
- ▶ **significante nadelige gevolgen voor de financiële stabiliteit vermijden,** met name door besmetting, onder meer van de marktinfrastructuur, te voorkomen en door de marktdiscipline te handhaven. Van dergelijke effecten is voornamelijk sprake in een situatie waarin het financiële stelsel feitelijk of potentieel wordt blootgesteld aan een verstoring die aanleiding kan geven tot financiële problemen die het ordelijke functioneren, de efficiëntie en de integriteit van de interne markt of de economie of het financiële stelsel van een of meer lidstaten of van de Unie als geheel in gevaar zouden brengen.
- ▶ **overheidsmiddelen beschermen** door het beroep op buitengewone openbare financiële steun zoveel mogelijk te beperken;

- ▶ **deposanten beschermen** die onder de richtlijn inzake depositogarantiestelsels (DGSD) vallen, en beleggers beschermen die onder de richtlijn inzake de beleggingscompensatiestelsels (ICSD) vallen;
- ▶ **de gelden en activa van cliënten beschermen.**

Bij het nastreven van de bovengenoemde afwikkelingsdoelstellingen pogen de GAR en de NAA's de afwikkelingskosten zoveel mogelijk te beperken en waardevernietiging te vermijden, tenzij die noodzakelijk is om de afwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken.

Al deze afwikkelingsdoelstellingen zijn even relevant, en het gewicht dat de afwikkelingsautoriteiten eraan toekennen, is afhankelijk van de aard en de omstandigheden van elke zaak.

Om een afwikkelingsmaatregel uit te voeren, beoordeelt de afwikkelingsautoriteit of de voorgestelde maatregel voor de desbetreffende bank een betere optie is om de afwikkelingsdoelstellingen te bereiken dan het liquideren van de entiteit volgens de nationale insolventieprocedures (artikel 18, lid 5, SRMR, en artikel 32, lid 5, BRRD).

12. Wat is het verschil tussen bail-in en bail-out?

Van een 'bail-out' is sprake in een situatie waarin andere personen dan aandeelhouders en crediteuren (zoals een overheid) een onderneming (zoals een bank) redden door geld te injecteren om de negatieve gevolgen van het falen van die onderneming voor het financiële stelsel of de economie te voorkomen.

Van een 'bail-in' is daarentegen sprake als de aandeelhouders en crediteuren van een onderneming de last dragen door een deel van hun schuld af te schrijven of om te zetten in eigen vermogen. Dit zorgt ervoor dat moreel risico op de juiste wijze wordt tegengegaan, en voorkomt het gebruik van gelden van de belastingbetaler.

De afwikkelingsautoriteit probeert tegelijkertijd te waarborgen dat geen schuldeiser slechter af mag zijn bij afwikkeling dan bij insolventie (de "geen schuldeiser in een slechtere positie"-test).

13. Wat zijn de algemene regels met betrekking tot afwikkeling?

- ▶ De aandeelhouders van een instelling moeten de eerste verliezen dragen.
- ▶ Schuldeisers van dezelfde categorie worden op gelijkwaardige wijze behandeld, tenzij anders is bepaald in de SRMR/BRRD.
- ▶ Geen enkele schuldeiser lijdt grotere verliezen dan hij zou hebben geleden in het kader van een normale insolventieprocedure.
- ▶ Schuldeisers van de instelling dragen verliezen ná de aandeelhouders volgens de rangorde van hun vorderingen overeenkomstig normale insolventieprocedures, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald in de SRMR/BRRD.
- ▶ Het leidinggevend orgaan en het hogere management van de instelling worden vervangen, behalve in de gevallen waarin hun aanblijven voor het verwezenlijken van de afwikkelingsdoelstellingen noodzakelijk wordt geacht.
- ▶ Natuurlijke personen en rechtspersonen worden, behoudens het nationale recht, op grond van het burgerlijk of strafrecht aansprakelijk gesteld voor hun verantwoordelijkheid voor het falen van de instelling in afwikkeling.
- ▶ Gedekte deposito's zijn volledig beschermd. Volgens de richtlijn inzake depositogarantiestelsels vormt 100 000 EUR een passend beschermingsniveau en moet dit worden

gehandhaafd. Deposito's worden gedekt per deposant per bank. Dit houdt in dat de limiet van 100 000 EUR van toepassing is op alle geaggregeerde rekeningen bij dezelfde bank. Deposanten worden ervan op de hoogte gesteld dat deposito's die onder verschillende merknamen van dezelfde bank worden aangehouden, niet afzonderlijk worden gedekt. Deposito's van dezelfde deposant bij verschillende banken genieten echter allemaal individuele bescherming.

14. Hoe verloopt het besluitvormingsproces om een entiteit in afwikkeling te plaatsen?

Nadat de GAR heeft bepaald dat een bank aan de voorwaarden voor afwikkeling voldoet, stelt hij een afwikkelingsregeling vast waarin wordt bepaald welk(e) afwikkelingsinstrument(en) moet(en) worden toegepast en, indien nodig, of een beroep op het GAF moet worden gedaan.

Indien de afwikkelingsmaatregel behelst dat een beroep op het GAF wordt gedaan of dat staatssteun wordt verleend, wordt de afwikkelingsregeling goedgekeurd nadat de Europese Commissie een positief of een voorwaardelijk besluit heeft genomen over de verenigbaarheid van het gebruik van dergelijke steun met de interne markt. De bevoegde NAA's zijn nauw betrokken bij de opstelling en vaststelling van afwikkelingsregelingen.

Zodra de GAR de afwikkelingsregeling heeft vastgesteld, doet hij deze toekomen aan de Commissie. De regeling kan enkel in werking treden als de Commissie noch de Raad van de Europese Unie binnen 24 uur na toezending van de regeling bezwaar heeft gemaakt. Indien de Commissie de regeling bevestigt, treedt deze in werking. Indien zij daarentegen bezwaar maakt tegen bepaalde aspecten van de regeling, wijzigt de GAR de regeling dienovereenkomstig, waarna deze wordt goedgekeurd en in werking treedt.

Als alternatief kan de Commissie de Raad voorstellen bezwaar te maken tegen de regeling omdat er geen algemeen belang is, of een wezenlijke wijziging van het in te zetten bedrag uit het GAF te verlangen. Indien de Raad bezwaar maakt tegen de regeling omdat deze niet in het algemeen belang is, wordt de bank op ordelijke wijze geliquideerd overeenkomstig het toepasselijke nationale recht. Indien de Raad van de Europese Unie akkoord gaat met de wijziging van het in te zetten bedrag uit het GAF, wijzigt de GAR de regeling dienovereenkomstig, waarna deze wordt goedgekeurd en in werking treedt. Indien de Raad het voorstel van de Commissie verwierpt, treedt de regeling in haar oorspronkelijke vorm in werking.

De relevante NAA's nemen alle maatregelen die noodzakelijk zijn om de afwikkelingsregeling uit te voeren. De GAR houdt toezicht op de uitvoering van de afwikkelingsregeling door de relevante NAA's op nationaal niveau. Als een NAA zich niet aan de afwikkelingsregeling houdt, kan de GAR de bank in afwikkeling rechtstreeks opdrachten geven.

15. Wat zijn de algemene bevoegdheden van de GAR en de NAA's voor wat betreft de toepassing van afwikkelingsinstrumenten?

Artikel 63 van de BRRD bevat een lijst van algemene bevoegdheden waarover afwikkelingsautoriteiten moeten beschikken voor de toepassing van afwikkelingsinstrumenten. De minimumreeks van 'essentiële bevoegdheden' van autoriteiten die in de BRRD wordt genoemd, bestaat uit:

- ▶ de bevoegdheid om toegang tot informatie te verlangen teneinde afwikkelingsmaatregelen te kunnen voorbereiden;
- ▶ de bevoegdheid om de zeggenschap over een bank in afwikkeling over te nemen, met inbegrip van de bevoegdheid om het leidinggevend orgaan en het hogere management te vervangen;

- ▶ de bevoegdheid om alle aan de aandeelhouders en het leidinggevend orgaan verleende rechten en bevoegdheden uit te oefenen;
- ▶ de bevoegdheid om aandelen, rechten, activa of passiva over te dragen;
- ▶ de bevoegdheid om de looptijd van in aanmerking komende passiva te wijzigen, ze om te zetten in aandelen of de hoofdsom te verlagen;
- ▶ de bevoegdheid om aandelen of andere eigendomsinstrumenten in te trekken of hun nominale bedrag te verlagen;

16. Wat is het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds?

Regelingen voor de financiering van afwikkelingen zijn nodig als laatste redmiddel, nadat eerst aandeelhouders en crediteuren verliezen hebben gedragen. Het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (GAF) is speciaal voor dit doel opgezet. De gemeenschappelijke afwikkelingsraad (GAR) is de eigenaar van het GAF en beheert dit fonds. De GAR mag uitsluitend een beroep op het GAF doen om een doeltreffende toepassing van de afwikkelingsinstrumenten te waarborgen en zijn afwikkelingsbevoegdheden correct uit te oefenen. De GAR kan een beroep op het GAF doen om verliezen te dekken of om de entiteit te herkapitaliseren nadat de aandeelhouders en crediteuren van de bank een bijdrage hebben geleverd aan het opvangen van verliezen of aan herkapitalisatie die ten minste gelijk is aan 8% van de totale passiva van de bank, met inbegrip van het eigen vermogen. Gedurende een overgangperiode van acht jaar alvorens het GAF volledig gemutualiseerd zal zijn, bestaat het fonds uit nationale compartimenten. Het bedrag van de middelen wordt in de loop van de tijd opgebouwd, met bijdragen van de banken die op nationaal niveau door de NAA's worden geïnd.

Het GAF heeft een streefbedrag van ten minste 1% van het bedrag van de gedekte deposito's van alle kredietinstellingen binnen de bankenunie; dat bedrag moet uiterlijk op 31 december 2023 worden bereikt. Per juli 2016 is een totaalbedrag van EUR 10,8 miljard aan bijdragen van bijna 4000 instellingen geïnd. Het streefbedrag van het GAF is dynamisch en zal automatisch aan het bedrag van de gedekte deposito's worden aangepast.

II. AFWIKKELINGSPLANNING

Een van de belangrijkste taken van de GAR is plannen op te stellen voor de afwikkeling van banken, teneinde hun afwikkelbaarheid veilig te stellen. Het doel van afwikkelingsplanning is:

- ▶ een uitgebreid beeld te krijgen van de banken en hun kritieke functies;
- ▶ eventuele belemmeringen voor hun afwikkelbaarheid vast te stellen en weg te nemen; en
- ▶ voorbereid te zijn op hun afwikkeling, indien nodig.

De procedure voor de afwikkelingsplanning wordt beschreven in de hoofdstukken van een afwikkelingsplan:

A. STRATEGISCHE BEDRIJFSANALYSE

Als eerste stap wordt een gedetailleerd overzicht van de bank opgesteld. Het overzicht beschrijft de structuur, de financiële positie, het bedrijfsmodel, de kritieke functies, de kernbedrijfsonderdelen, de interne en externe onderlinge afhankelijkheden en de kritieke systemen en infrastructuren van de bank.

B. PREFERENTE AFWIKKELINGSSTRATEGIE

Daarna wordt beoordeeld of, in geval van bankfalen, de afwikkelingsdoelstellingen het beste kunnen worden bereikt door de bank te liquideren volgens de normale insolventieprocedure of door de bank af te wikkelen. In het laatste geval wordt een preferente afwikkelingsstrategie ontwikkeld met passende afwikkelingsinstrumenten en -bevoegdheden.

C. FINANCIËLE EN OPERATIONELE CONTINUÏTEIT BIJ AFWIKKELING

Wanneer de afwikkelingsstrategie is vastgesteld, wordt bepaald aan welke financiële en operationele eerste voorwaarden moet worden voldaan om de continuïteit bij afwikkeling te waarborgen, zodat de afwikkelingsdoelstellingen worden bereikt.

D. INFORMATIE- EN COMMUNICATIEPLAN

Deze stap beschrijft de operationele regelingen en procedures die vereist zijn om de afwikkelingsautoriteiten alle benodigde informatie te verschaffen, de regelingen betreffende managementinformatiesystemen, die een tijdige, actuele en nauwkeurige informatievoorziening zullen garanderen, alsook de communicatiestrategie en het afwikkelingsplan.

E. UITKOMST VAN DE BEOORDELING VAN DE AFWIKKELBAARHEID

In deze stap wordt beoordeeld of er belemmeringen bestaan voor de liquidatie volgens de normale insolventieprocedure of de afwikkeling van de bank. Wanneer liquidatie of afwikkeling niet mogelijk is, worden passende maatregelen vastgesteld om de belemmeringen weg te nemen.

F. STANDPUNT VAN DE BANK MET BETREKKING TOT HET AFWIKKELINGSPLAN

De bank heeft het recht een standpunt over het afwikkelingsplan te geven. Het standpunt van de bank maakt deel uit van het afwikkelingsplan. Het afwikkelingsplan wordt ten minste één keer per jaar geëvalueerd en zo nodig bijgewerkt, alsook na elke materiële verandering die verband houdt met de bank.

Meer informatie vindt u in 'Introduction to Resolution Planning' van de GAR.

III. AFWIKKELINGSINSTRUMENTEN

A) HET INSTRUMENT VAN BAIL-IN

1. Wat is het instrument van bail-in?

Bij een bail-in worden verliezen opgelegd aan eigenaren en crediteuren van een falende bank. Bij het instrument van bail-in worden verliezen opgevangen door de passiva om te zetten in gewone eigenvermogensinstrumenten, zoals aandelen, of door de hoofdsom van de passiva af te waarderen.

Bail-in is een belangrijk afwikkelingsinstrument in het EU-bankafwikkelingskader. Het maakt het mogelijk om een schuld van een bank aan crediteuren af te waarderen of om te zetten in eigen vermogen.

Door rekening te houden met de wijze waarop aandeelhouders en crediteuren verliezen zouden lijden als een bank voorwerp zou zijn van een normale insolventieprocedure, vermindert bail-in de waarde en hoeveelheid van de passiva van een failliete bank. Een bail-in voorkomt

zo dat de belastingbetaler middelen moet verschaffen om verliezen te dekken en de bank te herkapitaliseren.

Het instrument van bail-in kan worden toegepast:

- ▶ voor de herkapitalisatie van een instelling die in zoverre aan de afwikkelingsvoorwaarden voldoet dat zij weer aan de vergunningsvoorwaarden kan voldoen en de werkzaamheden kan blijven uitoefenen waarvoor haar vergunning is verleend, alsook om voldoende marktvertrouwen in de instelling te handhaven; of
- ▶ voor de omzetting in eigen vermogen of de verlaging van de hoofdsom van de vorderingen of schuldinstrumenten die zouden worden overgedragen aan een overbruggingsinstelling (teneinde kapitaal voor die overbruggingsinstelling te verschaffen) of zouden worden overgedragen met toepassing van het instrument van verkoop van de onderneming of van het instrument van afsplitsing van activa.

Toepassingsgebied van het instrument van bail-in

De SRMR/BRRD bepaalt dat het instrument van bail-in kan worden toegepast op alle verplichtingen die niet uitdrukkelijk zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van het instrument van bail-in. Een belangrijke uitsluiting is die voor gedekte deposito's, d.w.z. deposito's tot het bedrag dat wordt gedekt door een depositogarantiestelsel (DGS). Dat is waarom bij een afwikkeling de gedekte deposito's veilig zijn.

De volgende verplichtingen zijn uitdrukkelijk uitgesloten:

- ▶ gedekte deposito's, verplichtingen in verband met het aanhouden van activa of gelden van cliënten, op voorwaarde dat de cliënten in kwestie bescherming genieten uit hoofde van de toepasselijke insolventiewetgeving;
- ▶ verplichtingen die ontstaan doordat er een fiduciaire relatie bestaat, op voorwaarde dat de begunstigde in kwestie bescherming geniet uit hoofde van de toepasselijke wetgeving;
- ▶ verplichtingen jegens andere financiële instellingen (buiten de groep van de instelling in afwikkeling) met een oorspronkelijke looptijd van minder dan zeven dagen;
- ▶ verplichtingen met een resterende looptijd van minder dan zeven dagen jegens betalings- en afwikkelingssystemen of hun deelnemers;
- ▶ verplichtingen ten aanzien van werknemers met betrekking tot hun loon of vaste vergoedingen (anders dan de variabele component van de beloning);
- ▶ verplichtingen ten aanzien van commerciële of handelscrediteuren die voortvloeien uit de levering van goederen of diensten die van kritiek belang zijn;
- ▶ verplichtingen ten aanzien van belastingautoriteiten en instanties van de sociale zekerheid mits het preferente verplichtingen betreft;
- ▶ verplichtingen voor bijdragen aan depositogarantiestelsels; en
- ▶ door zekerheid gedekte passiva, met inbegrip van gedekte obligaties en passiva van de emittent van gedekte obligaties in de vorm van financiële instrumenten voor hedgingdoeleinden.

De SRMR/BRRD bepaalt, behalve de bovenstaande lijst van uitgesloten passiva, dat de afwikkelingsautoriteit in uitzonderlijke omstandigheden bepaalde passiva geheel of gedeeltelijk mag uitsluiten van de toepassing van het instrument van bail-in, indien:

- ▶ voor die passiva niet binnen een redelijke termijn een bail-in kan worden gerealiseerd; of

- ▶ de uitsluiting noodzakelijk en evenredig is aan het doel de continuïteit van kritieke functies en kernbedrijfsonderdelen te garanderen; of
- ▶ de uitsluiting noodzakelijk en evenredig is aan het doel te voorkomen dat een wijdverbreide besmetting ontstaat, met name in verband met deposito's van natuurlijke personen en micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, die de werking van de financiële markten zou verstoren; of
- ▶ de toepassing van het instrument van bail-in op de passiva tot gevolg zou hebben dat het door andere schuldeisers geleden verlies groter zou zijn dan wanneer geen bail-in zou plaatsvinden.

B) HET INSTRUMENT VAN VERKOOP VAN DE ONDERNEMING

1. Wat is het instrument van verkoop van de onderneming?

Het instrument van verkoop van de onderneming stelt afwikkelingsautoriteiten in staat om zonder toestemming van de aandeelhouders, de instelling (of bedrijfsonderdelen daarvan) aan een of meer kopers te verkopen. De afwikkelingsautoriteit heeft de bevoegdheid om aandelen of andere door een instelling in afwikkeling uitgegeven eigendomsinstrumenten en alle of bepaalde activa, rechten of passiva van een instelling in afwikkeling over te dragen aan een koper die geen overbruggingsinstelling is. Het instrument van verkoop van de onderneming mag zowel afzonderlijk als in combinatie met andere instrumenten worden toegepast. Zoals voor alle afwikkelingsinstrumenten geldt, moet het gebruik ervan de afwikkelingsdoelstellingen bevorderen.

2. Wat gebeurt er met het resterende deel van de entiteit in geval van gedeeltelijke verkoop van de onderneming?

Indien het instrument van verkoop van de onderneming wordt gebruikt om delen van de activa, rechten en passiva over te dragen, wordt het resterende deel van de entiteit volgens de normale insolventieprocedure geliquideerd. Deze liquidatie geschiedt binnen een redelijke termijn.

C) HET INSTRUMENT VAN DE OVERBRUGGINGSINSTELLING

1. Wat is het instrument van de overbruggingsinstelling?

Het instrument van de overbruggingsinstelling heeft als doel een bank op te richten die kan worden afgestoten (en zo de kritieke functies van de falende bank te behouden) en deze af te splitsen van de rest. Het instrument van de overbruggingsinstelling kan worden gebruikt om de kritieke functies van de bank te behouden, terwijl wordt gezocht naar een koper.

Het instrument maakt de overdracht mogelijk van: i) eigendomsinstrumenten die zijn uitgegeven door een of meer instellingen in afwikkeling of ii) alle of bepaalde activa, rechten of verplichtingen van een of meer instellingen in afwikkeling aan een overbruggingsinstelling.

Er wordt een tijdelijke overbruggingsinstelling opgericht (ook 'overbruggingsbank' genoemd) en gedurende een periode van maximaal twee jaar worden de kritieke functies voortgezet, totdat de bank aan een koper uit de particuliere sector kan worden verkocht. Het eventueel resterende deel van de bank dat niet is verkocht, wordt daarna op een ordelijke manier geliquideerd.

2. Wie wordt de eigenaar van de overbruggingsinstelling?

De overbruggingsinstelling is geheel of gedeeltelijk eigendom van een of meer overheidsinstanties, en staat onder zeggenschap van de afwikkelingsautoriteit.

D) HET INSTRUMENT VAN AFSPLITSING VAN ACTIVA – VEHIKEL VOOR ACTIVABEHEER

1. Wat is het instrument van afsplitsing van activa?

Het instrument van afsplitsing van activa wordt gebruikt om activa en passiva over te dragen aan een apart vehikel voor activabeheer (VAB). Het VAB wordt tijdelijk opgericht voor het ontvangen van activa, rechten en passiva van een of meer instellingen in afwikkeling of van een overbruggingsinstelling. Deze worden beheerd door het VAB met het doel de waarde ervan bij een uiteindelijke verkoop, of een ordelijke liquidatie, te maximaliseren.

Het instrument van afsplitsing van activa moet altijd worden toegepast samen met een ander afwikkelingsinstrument (verkoop van de onderneming, de overbruggingsinstelling en/of bail-in).

2. Wie wordt de eigenaar van het nieuwe vehikel voor activabeheer?

Het VAB is geheel of gedeeltelijk eigendom van een of meer overheidsinstanties, waarvan de afwikkelingsautoriteit of de financieringsregelingen voor de afwikkeling deel kunnen uitmaken.

In overeenstemming met de algemene afwikkelingsbevoegdheden van de afwikkelingsautoriteit om rechten van aandeelhouders over te nemen, kan de overdracht worden uitgevoerd zonder toestemming van de aandeelhouders van de instelling in afwikkeling of van andere derden dan de overbruggingsinstelling en zonder te moeten voldoen aan procedurele voorschriften van het vennootschaps- of effectenrecht.

Het VAB moet functioneren onder zeggenschap van de afwikkelingsautoriteit en voldoen aan de volgende bepalingen: i) de inhoud van de oprichtingsdocumenten van het VAB wordt door de afwikkelingsautoriteit goedgekeurd; ii) de afwikkelingsautoriteit benoemt het leidinggevend orgaan van het VAB of keurt dit goed; iii) de afwikkelingsautoriteit keurt de beloning van de leden van het leidinggevend orgaan goed en stelt hun passende verantwoordelijkheden vast; en iv) de afwikkelingsautoriteit keurt de strategie en het risicoprofiel van het VAB goed.

3. Welk type activa wordt overgedragen aan het vehikel voor activabeheer?

Artikel 42, lid 5, van de BRRD bepaalt dat de afwikkelingsautoriteit haar bevoegdheid om activa af te splitsen voor de overdracht van activa, rechten of passiva uitsluitend in een van de volgende drie scenario's mag uitoefenen:

1. De situatie van de specifieke markt voor die activa is van dien aard dat liquidatie van die activa volgens een normale insolventieprocedure nadelige gevolgen voor een of meer financiële markten zou kunnen hebben.
2. De overdracht is noodzakelijk om het goede functioneren van de instelling in afwikkeling of de overbruggingsinstelling te verzekeren.
3. De overdracht is noodzakelijk om de opbrengsten van de liquidatie te maximaliseren.

4. Hoe wordt het nieuwe vehikel voor activabeheer gefinancierd?

De financieringsstructuur van het VAB zal afhangen van de waarde en de kenmerken van de overgedragen activa. Indien gecombineerd met het instrument van bail-in, dient bij de vaststelling van het bedrag van een bail-in rekening te worden gehouden met een prudente raming van de kapitaalbehoeften van het VAB. Elke door het VAB betaalde vergoeding met betrekking tot de rechtstreeks van de instelling in afwikkeling verkregen activa, rechten of passiva kan worden betaald in de vorm van door het VAB uitgegeven schuldpapier.